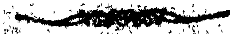
పర్వదిన మహాత్మ్యము.

ఇందు ముఖ్యమగు హిందూపండుగలను

గురించి అపూర్వగ్రంథములనుండి సారాంశములను

సేకరించి విపులముగ వ్రాయబడినవి.

వెల : 0-4-0

వెలయువారు:—

రామా అండ్ కో,

హెడ్డాఫీసు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

శ్రీరస్తు.

పితృతర్పణమ్

తర్పణదర్పణాఖ్యః

ప్రకాశకాః

రామా అండ్ కో,

హెడ్డాఫీసు

ఏలూరు-కృష్ణాజిల్లా.

రామా ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపబడియె.

1918.

శ్రీరస్తు.

పితృతర్పణమ్.

ఆచమ్య పవిత్రం ధృత్వా, దైవీగాయత్రీ ...పుణ్యతిథౌ, అస్మత్పితౄణాం అక్షయపుణ్య లోక ఫలావాప్త్యర్థం, దర్శప్రయుక్త సకలధర్మ సహిత ఆగ్నేయహిరణ్యశ్రాద్ధే, అస్మత్పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం...శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య రూపాణాం సపత్నీకానాం, అస్మన్మాతామహ మాతృపితామహ మాతృప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం...శర్మణాం వసు రుద్రాదిత్యరూపాణాం సపత్నీకానాం, (ఉపవీతీ) ధనురుచివిలోచనసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాంచ, (ప్రాచీనావీతీ) అస్మత్పితౄణాం అక్షయ

పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం, దర్భప్రయుక్త సకల ధర్మరహిత ఆగ్నేయ హిరణ్యశ్రాద్ధం హిరణ్యాది ద్రవ్యేణ అద్యకరిష్యే. (ఉపవీతీ దర్భాభూత హిరణ్యానిగృహీత్వా,) హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమ బీజం విభావసోః, అనన్తపుణ్యఫలదం అతశ్శాన్తిం ప్రయచ్ఛమే. ధనుగుచిపిలోచన సంజ్ఞకేభ్యో విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః, ఇదం ఆగ్నేయ హిరణ్యం అతుష్టేద్రాస్యమానం అతుయుతృప్త్యర్థం యథా భాగంహిరణ్యం ఓం తత్సత్ స్వాహా స్వాహా హిరణ్యంనమమ నమమ. గయాయాం శ్రీవిష్ణు(రుద్ర) పాదాది సమస్త పాదేషు సత్పతీర్థేషు దత్తమస్త్విత భవన్తో బ్రువన్తు, గయాయాం దత్తంఅస్తు. (ప్రాచీనావీతి తిలదర్భహిరణ్యానిగృహీత్వా,) హిరణ్య గర్భగర్భస్థం హేమబీజం విభావసోః, అనన్తపు

ణ్యాఫలద మతశ్శాన్తిం ప్రయచ్ఛమే. అస్మత్పితృ పితామహ ప్రపితామహేభ్యః...గోత్రేభ్యః... శర్మభ్యః వసురుద్రాదిత్య రూపేభ్యః సపత్నీకేభ్యః అసస్మాతామహ మాతృపితామహ మాతృప్రపితామహేభ్యః గోత్రేభ్యః, శర్మభ్యః, వసురుద్రాదిత్యరూపేభ్యః, సపత్నీకేభ్యఃఇదం ఆగ్నేయహిరణ్యం ఆతృప్తేర్దాస్యమాన మక్షయతృప్త్యర్థం యథాభాగం హిరణ్యం ఓంతత్సత్ స్వధా హిరణ్యం నమమ నమమ. x యాయాం శ్రీవిష్ణు (రుద్ర) పాదేషు దత్తమస్తు. (పవిత్రం విసృజ్య. పాదౌ ప్రక్షాళ్య, ఆచమ్య, ప్రాణాయామ్య, పునః పవిత్రం ధృత్వా,) దైనిగాయత్రీ...తిశ్రో (ప్రాచీనావీతి) అస్మత్పితౄణాం అక్షయ పుణ్యలోకావాప్త్యర్థం దర్శప్ర

యుక్తసకల ధర్మసహిత అగ్నేయ...న్యా శ్రాద్ధాఙ్గ సద్యస్తిలతర్పణం కరిష్యే. (కూర్చం నిధాయ, తిలదర్భాన్ గృహీత్వా.) ఉశన్తస్త్వా హవామహ ఉశన్తస్సమిధీమహి, ఉశన్నుశతఆవహ పితౄన్ హవిషే అత్తవే (ఇతిత్రివారం జపిత్వా.) అస్మిన్ దర్భస్తమ్బే వర్గద్వయపితౄనావాహయామి. పితౄణామిదమాసనం, ఇదమర్చనమ్, అస్మత్పితరం...గోత్రం ...శర్మాణం వసురూపం సపత్నీకం స్వధా నమస్తర్పయామి (ఏవం త్రివారం తర్పయేత్) పితామహం...గోత్రం...శర్మాణం రుద్రరూపం, సపత్నీకం స్వధానమస్తర్పయామి. ప్రపితామహం...గోత్రం ...శర్మాణం ఆదిత్యరూపంసపత్నీకం స్వధానమస్తర్పయామి.అస్మన్మాతామహం...గోత్రం...

శర్మాణాం వసురూపం సపత్నీకం స్వధానమస్తర్ప యామి మాతుః పితామహం...గోత్రం...శర్మాణం రుద్రరూపం సపత్నీకం స్వధానమ స్తర్పయామి. మాతుః పితామహం...గోత్రం...శర్మాణాం ఆదిత్యరూపం సపత్నీకం స్వధానమస్తర్పయామి ఆబ్రహ్మస్తమ్బపర్యన్తం దేవర్షి పితృమానవాః. తృప్యన్తు పితరస్సర్వే మాతృమాతామహాదయః. అతీతకులకోటీనాం సప్తద్వీపనివాసినామ్. ఆబ్రహ్మభువనాల్లోకా దిదమస్తు తిలోదకమ్. ఊర్జం వహన్తీరమృతం ఘృతం పయః కీలాలంపరిస్రుతమ్. స్వధాస్థతర్పయతమే పితౄన్ తృప్యత, తృప్యత, తృప్యత నమోవః పితరో రసాయనమో వః పితరశ్శుష్మాయనమోవః పితరో జీవాయనమోవః పితరస్స్వధాయైనమోవః పిత

రోమన్యవే నమోవః పితరో ఘోరాయ పితరో న
మోవః యఏతస్మిన్ లోకేస్థయుష్మాగ్ంస్తేఽను యే
ఽస్మిన్ లోకేమాం తేఽను యఏతస్మిన్ లోకేస్థయూ
యం తేషాం వసిష్ఠా భూయాస్త యేఽస్మిన్ లోకే
ఽహం తేషాం వసిష్ఠో భూయాసమ్. ఉత్తిష్ఠత పితరః
పిత్ర్యాన్ యథాస్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి. పవిత్రం
విసృజ్య ఆచమ్య (ఇతి అమావాస్యాతర్పణం)

మహాలయపక్షే కన్యాగతే సవితర్యాషా
ఢ్యాది పఞ్చమహాపక్షేషు ప్రయుక్త ఇత్యుక్త్వా
ద్వాదశదైవత్యం కుర్యాత్. (ఇంకను ఉత్తరాయ
ణపుణ్యకాలమున మకర సంక్రమణ ప్రయుక్త అ
నియు, దక్షిణాయనమున కటకసంక్రమణప్రయు
క్తమనియు, సూర్యగ్రహణమున రాహుగ్రస్త
సూర్యోపరాగనైమిత్తికమహాపర్వణి పుణ్యకా

తేఅనియు, చంద్రగ్రహణమున సోమోపరాగనై
మిత్తిక మహాపర్వ పుణ్యకాల ప్రయుక్తఅనియుఁ
జెప్పి ద్వాదశ దైవత్యము చేయవలయును.)

తర్పణదర్పణః.

అథాఽజతిలతర్పణవిధి రుచ్యతే — తత్ర
పితృతర్పణం ద్వివిధం - నిత్యం నైమిత్తికం చేతి.
తత్ర ద్వయోరుద్దేశేన వసురుద్రాదిత్య రూప
సహితతయా జలమాత్రేణ కర్తవ్యతయా యద్వి
హితం తన్నిత్యమ్. తథా— 'పార్వణేనయుతే

ప్రాప్తిరూప ముద్దిశ్య తర్పయేత్. అన్యథా తర్ప
ణే ద్విత్వార్ణ నామ గోత్రాదిసంయుత మి
తి, తన్నిత్యతర్పణమ్ తదాహ — యాజ్ఞ
వల్క్యః — 'స్వవర్ణేభ్యో జలం దేయం నాసవర్ణే
భ్యస్తవచ, నామ గోత్రస్వధాకారైః ప్రత్యహం
తర్పణేత్సుధీః' ఇతి సంహితాయామపి — 'తర్ప
ణే త్రీన్పితౄన్ నాగా తతశ్చైవతు మాతరమ్,
సపత్నీమాతరం పశ్చాత్పితామహ్యాదికా క్రమా
త్, ఆదిశబ్దాన్మాతామహాదీనా మపి సంగ్రహః.
తథా చాన్యత్రాపి — ,ఆదౌ పితా తథా మాతా
సపత్నీ జననీ తథా, మాతామహ స్సపత్నీకా
ఆత్మపత్న్యస్త్వనన్తరమ్. సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ
మాతులాశ్చ సభార్యకాః. దుహితా భగినీ చైవ
దౌహిత్రో భాగినేయకః. పితృష్వసా మాతృ

ష్వసా స్యాలకో భాతృకన్స్నుషా, శ్వశురాచా
ర్యగురవః స్వామిసఖ్యాగయ స్తథా. ఇత్యేతే
పితరః స్త్రీష్వ స్తర్పణీయాయథావిధి' అన్యత్రాపి—
'పితృష్వసామాతృష్వసా జామాతా భ్రాతృక
న్స్నుషా, శ్వశుః స్యాలకశ్చైవ (స్వామినో) శ్వ
శ్రూశ్చ గురుర్ధనః' ఇతివదన్తితథా—'ఏకైకమ
ఞ్జలిం దేవా ద్వాద్వౌతు సనకాదయః, అర్హన్తి
పితర స్త్రీంస్త్రీన్ స్త్రియశ్చైకైక మఞ్జలిం' అ
త్రవిశేషమాహ— 'మాతృముఖ్యాస్తు యాస్తి
స్రస్తాసా మేవాఞ్జలిత్రయం, దద్యాదేకైక మ
న్యాసాం స్త్రీణాం చైవాఞ్జలిం బుధః' ఇతి నా
రాయణీయేఽపి—'ఏకైకం యోషితాం దద్యా
త్త్రీం స్త్రీన్పుంసాంహి చాఞ్జలీన్, ద్వాద్వౌసాప

త్ని మాతుస్త్రీం స్త్రీ ర్వాన్మాతృగణస్యచ. పితౄణాం చైవ దేవానాం జలేదద్యాజ్జలాఞ్జలీన్, అసంస్కృత ప్రమీతానాం స్థలేదద్యాజ్జలాఞ్జలీన్. భూమౌతు తర్పణం కుర్యాద్రౌప్యే కాంస్యే చ మృణ్మయే, తర్జన్యఙ్గుష్ఠయోగేచ సపుత్రః పితృఘాతుకః స్థలేవాపి శుచౌ దేశే కుశాస్తీర్ణేచ భాజనే, తామ్రాదిపాత్రే వర్ణే వా తర్పయే త్సలిలై శ్శుభైః. వసిత్వా వసనంశుష్కం స్థలేవిస్తీర్ణబర్హిషి, విధిజ్ఞ స్తర్పణం కుర్యా త్సర్వాన్పితృగణాం స్తథా పాణినైకగుణం ప్రోక్తం దర్భైశ్శతగుణం తతః, అష్టయ్యాం ఖడ్గపాత్రేణ పితౄణాం తర్పణం భవేత్. తృప్యతే యేనతీర్థేనగృహీతా యాత్తేన వై జలమ్ అన్యదా కుతుతేయస్తు నరకం ప్రతిపద్యతే, ఇతి. నైమిత్తికంతు ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే

ఘయానన్తరుద్దిష్టాస్తాన్మాత్రోద్దేశేన వసురుద్రా
దిత్య స్వరూపాఃస్వాత్రతయా తిలమిశ్రోదకైః కాల
విశేషేషు కర్తవ్యతయా విహితమ్ తథాచసఙ్గ్ర
హః—‘దర్శే తిలోదకం పూర్వం పశ్చాద్దద్యా
న్మహాలయే. ఆబ్దికేపుం పూర్వం పరేఽహని,
తిలోదకమ్’ ప్రత్యబ్దంతు పరేఽహని, న చేదం
వచనం నిత్యతర్పణస్యైవ తత్కాల విశేషసంబ
న్ధబోధకం నతర్పణాన్తరబోధక మితివాచ్యమ్,
తథా సతి ప్రత్యాబ్దికాదా వపిసర్వేషాం తర్ప
ణాం ప్రసక్త్యేత. కింతు వచనాన్తరై స్తత్తత్కా
లవిశేషసంబన్ధితయా విహితస్య తత్తచ్ఛ్రాద్ధాఙ్గ
తిలతర్పణ స్యైవేదం వచనం సంగ్రాహకమ్. త
థాహి—‘దర్శపాతే చ సంక్రాన్తౌ యుగమ
న్వన్తరాదిషు, తర్పయిత్వా పితౄన్పశ్చాచ్ఛ్రాద్ధ

కుర్యాత్ప్రియత్నతః' ఇతి వచనేన దర్శాదిశ్రా
ద్ధేషు పూర్వకాల సంబన్ధితయా అఞ్జలితర్పణం
విహితమ్. తథా— పక్షశ్రాద్ధ హిరణ్యేచ ప
శ్చాదద్యా త్తిలోదకమ్. తథా చైవాష్టకశ్రాద్ధే
శ్రాద్ధే చైవానుమాసికే.' ఇతి వచనేన పక్షశ్రా
ద్ధాదిషు శ్రాద్ధానన్తర కాలసంబన్ధిత్వే నాఞ్జలిల
తర్పణం విహితమ్. నన్వసపిణ్డీకరణే శ్రాద్ధే ప్రేత
శ్రాద్ధానుమాసికే, సంవత్సరవిమోకేచ నకుర్యా
త్తిలతర్పణ మిత్యనుమాసికే తిలతర్పణస్య నిషి
ద్ధత్వా త్కథం శ్రాద్ధానన్తరకాల కర్తవ్యతో
క్తి రితిచేత్ మైవం. ఇదంవచనం కరేఽహని తి
లతర్పణం నిషేధతి, నతిలతర్పణమాత్రమ్. తథా
చస్మృతిః— 'వృద్ధిశ్రాద్ధే సపిణ్డేచ ప్రేతశ్రాద్ధాను
మాసికే, కరేఽహనివిమోకే చనకుర్యాత్తిలత

ర్పణమ్' స్మృత్యన్తరే విశేషమాహ—కృత్వా
ష్టమాసికం శ్రాద్ధం సపిణ్డీకరణాత్పరమ్, వైశ్వ
దేవం తతః కుర్యా త్తర్పణం తిలసంయుత' మితి
శ్రాద్ధానన్తరకాల ఏవ తిలతర్పణం విహితమ్, త
థాపరత్ర—వృద్ధి శ్రాద్ధం తు—తీర్థశ్రాద్ధే గయా
శ్రాద్ధే పితృ శ్రాద్ధకేఽపిచ పరేఽహని ద్విజఃకు
ర్యా త్తర్పణం తిలసంయుత, మితి. పక్షశ్రాద్ధం
తు నిర్వర్త్య తర్పణం తదనన్తరమ్, సకృన్మహాల
యే శ్రాద్ధే పరేఽహని తిలోదక, మిత్యాదినా ప్ర
త్యాబ్దికాది శ్రాద్ధేషు పరేద్యుః ప్రాతః కాలవి
శేషతయా శ్రాద్ధాఙ్గతర్పణం విహితమస్తి. ఏవం
త త్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యతయా విహితం త త్త
చ్ఛ్రాద్ధాఙ్గతిల తర్పణం నిత్యతర్పణ భిన్నమే వేతి
తర్పణద్వై విధ్యముక్తమ్ఏవం ద్వివిధమపి తర్ప

ణాం ప్రత్యాబ్దికాదిశ్రాద్ధదివసేషు సముచ్చిత్య
కర్తవ్యా. తథాహి—నిత్యతర్పణస్య సూర్యోద
యమారభ్య అపరాహ్ణం కాలో భవతి తథాపి
పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధా
నన్తరమేవ కర్తవ్యమ్ తథాచ స్మృతిః—పిత్రోః
ప్రత్యాబ్దికే ప్రాప్తే తర్పణం తు కథం భవేత్, జలే
నైః ప్రకుర్వీత నివృత్తే పితృకర్మణి ఇతి పిత్రాద్యాది
కారుణ్యశ్రాద్ధేతు ఆబ్దికశ్రాద్ధేతదేవ నిత్యతర్ప
ణం శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవ కర్తవ్యమ్ నిత్యతర్పణస్య
పితృపూర్వకత్వాత్, తథాచ కారికా—‘నిత్య
కర్మాబ్దికశ్రాద్ధే కారుణ్యానాం కథం భవేత్, ఆబ్ది
కాత్తర్పణం పూర్వం కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధమనన్తర’
మితి. శౌనకోఽపి—‘ పితృవర్గం మాతృవర్గ
వర్గం మాతామహస్య చ, తర్పయిత్వాఽథ

కారుణ్యా న్నర్పయేదితి శౌనకః' ఇతి. దర్శాది శ్రాద్ధేషు సర్వేష్వపి నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధానన్తరమేవ కర్తవ్యమ్. తథాచ పైఠీనసిః—

'శ్రాద్ధం కృత్వాతు విధివద్వైశ్వదేవ మతః పరమ్, బ్రహ్మయజ్ఞం తతః కుర్యా త్తర్పణం తు తిలైర్వినే' తి శ్రాద్ధాఙ్గ తిలతర్పణమపి శ్రాద్ధాహేష్వత త్తత్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యం తథాహి— 'పిత్రోః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధే తదఙ్గ తిలతర్పణం' పరేద్యుః ప్రాతస్తరామేవ కర్తవ్యం. తథాచ హారీతః—'తతః పరేఽహ్ని కుర్వీత తర్పణం పురుషస్మృతేః తచ్ఛేషైస్తిలదర్భైస్తు ప్రాతస్నాత్వాఽమృతైర్జలైః' ఇతి పరేద్యుః ప్రాతస్తరాం తర్పణే కృతే తజ్జలం అమృతం భవతీతిజ్ఞాపనార్థం అమృతైర్జలై రిత్యుక్తమ్. తథాచవచనాః—

తర్పణం త్వమృతం ప్రాతః ద్వితీయే ప్రహ
వయః, తృతీయేజలమిత్యాహుః శ్చతుర్థే రుధిర
భవేత్. తస్మాచ్ఛ్రాద్ధం తు పూర్వేద్యుః క
త్వాస్నాత్వా పరేఽహని, ప్రాతః పితౄంశ్చ స
తర్ప్య పశ్చాత్సంధ్యాదికాశ్చరేత్ ' అన్యత్రాః
—తిలదర్భయుతం తోయంస్వధయా యత్రతి
యతే. తత్తోయ మక్షయంభూత్వా పితౄణా
తృప్తిదం భవే' దితి ప్రయోగ పారిజాతే పిత
హన్యపసిస్నాత్వా కృత్వాశ్రాద్ధాఙ్గ తర్పణమ్
పునస్స్నాత్వైవ కుర్వీత ప్రాతస్సంధ్యాం సమా
హితః, ఉదితే తు వా స్నాత్వా సంధ్యా
కృత్వైవ తర్పయే' దితి, యస్తుతర్పయతి ప్రాత
కృత్వాశ్రాద్ధం పరేఽహని, పితః స్తృప్తిమా
యాన్తి నచే త్కుర్వన్తి వై ధ్రువమ్. పరేద్యు

శ్రాద్ధకృన్మర్త్యో యో న తర్పయతే పితౄన్.
అతృప్తాః పితరస్తస్య శాపం దత్వా వ్రజన్తి తే' ఇతి
ఏవంప్రత్యాబ్దికవ తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధేచాంగ
తిలతర్పణం పరేఽహన్యేవ కర్తవ్యమ్. తథాచ
స్మృతిః—'తీర్థశ్రాద్ధేగయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేప్రత్యా
బ్దికేఽపిచ, పరేఽహని ద్విజః కుర్యాత్తర్పణం తి
లసంయుతమ్' ఇతి. సకృన్మహాలయేఽపి పరేఽహ
న్యేవ కర్తవ్యం! తథాచ దక్షః—'శ్రాద్ధాన్తేప్ర
త్యహం కుర్యాత్పితృశ్రాద్ధాంగతర్పణమ్, సకృన్మ
హాలయే శ్రాద్ధపరేఽహనితిలోదకమ్' ఇతి. దర్శే
పాతేచ సంక్రాన్తౌ యుగమన్వంతరాదిశ్రాద్ధేషు
శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవాఙ్గ తిలతర్పణం కర్తవ్యమ్
తథాః మత్స్యః—'పితృయజ్ఞం తు నిర్వర్త్య
తర్పణాఖ్యం ద్విజోత్తమః, పిణ్డాన్వాహార్యకం

శ్రాద్ధం కుర్యా దిన్దుక్షయేఽపిచ'. పిణ్డాన్వా
హార్యకం శ్రాద్ధం స్మృత్యంతరేఽపి—దర్శే
స్నాత్వా తదమ్భస్తు దద్యాత్కృష్ణతిలోదకమ్, అ
న్నంచ విధివద్దద్యా త్పురత స్తన్ననర్థతే. దర్శే
పాతేచ సంక్రాన్తౌ యుగమన్వన్తరాదిషు, తర్ప
యిత్వా పితౄన్ పశ్చా చ్ఛ్రాద్ధంకుర్యా త్ప్రియ
త్నదః, ఇతి. పక్షశ్రాద్ధహిరణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధ
అనుమాసిక శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానన్తరమే వాఞ్జలిః
తర్పణం కర్తవ్యమ్. తథాచస్మృతిః—'పక్షశ్రా
ద్ధేహిరణ్యే చ పశ్చాద్దద్యాత్తిలోదకమ్, తదా చై
వాష్టకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే చైవానుమాసికే' ఇతి. పక్ష
శ్రాద్ధాది ష్వఞ్జలితర్పణానన్తరం నిత్యతర్పణమపి
కర్తవ్యం. పైఠీనసివచనం పూర్వమే వోదాహృ
తమ్. పితృవ్యాది కారుణ్యప్రత్యాబ్దికే శ్రాద్ధే

చాఙ్గతిలతర్పణం పత్తు శ్రాద్ధదివ శ్రాద్ధానన్తరమేవ కుర్యాన్న పరేద్యుః. తథాచ స్మృతిః—'శ్రాద్ధాఙ్గతర్పణంకుర్యాత్సలిలం త్వపరేఽహని, పిత్రోర్వ్యపయఏవస్యాద్వాన్న చాస్యవిషయోభవే' దితి. నను ' నైకశ్రాద్ధద్వయం కుర్యాత్సమానేఽహని కుత్రచిత్, నయజ్ఞం నబలించైవ నదేవ ఋషితర్పణ' మితి దైవే నిత్యతర్పణస్య ప్రత్యాబ్దికాదిషు నిషిద్ధత్వాత్కథం కర్తవ్యతా ప్రతిపాదన మితిచేత్సత్యం; తస్యనిషేధస్య శ్రాద్ధాదర్వాగ్విషయత్వాత్. అతఏవపైఠీనసిః—, శ్రాద్ధం నిర్వర్త్య విధివ ద్వైశ్వదేవ మతః పరం బ్రహ్మయజ్ఞం తతః కుర్యాత్తర్పణం తు తిలైర్వినే' తి వన్త్యేవం. పితుః క్షయాహే సంప్రాప్తే సర్వేషాం తర్పణం నహి, మాతుఃక్షయాహే సంప్రాప్తేత

ఙ్గే తర్పణం న హి" ఇతి వచనేన పితృమాతృ విభాగేన తర్పణనిషేధః కథమితిచేన్నైవమ్. ఇదం వచనం జీవపితృకస్య ప్రమీత మాతృకస్య మాతుశ్శ్రాద్ధాఙ్గతిలతర్పణనిషేధపరమ్. ననిత్య తర్పణ నిషేధపరమ్. తథాచాయం వచనస్యార్థః పితుఃక్షయాహే సంప్రాప్తే సతి శ్రాద్ధాఙ్గ తిల తర్పణం పితృ పితామహ ప్రపితామహానామేవ కర్తవ్యమ్. న సర్వేషామ్. మాత్రాదీనామపి శ్రాద్ధే యావన్త ఉద్దిష్టాః ప్రాతస్తానేవ తర్పయేత్ ఇతి విశేషితత్వాత్, తత్తత్కాల విశేషేణతర్పణం కార్యమ్. జీవత్పితృకస్య ప్రమీతమాతృకస్య శ్రాద్ధాఙ్గతర్పణం నకర్తవ్యమ్. మాతుః క్షయాహేసంప్రాప్తేసతి జీవత్పితృకేన మాతృవర్గోద్దేశేన మాతుశ్శ్రాద్ధాఙ్గ తిలతర్పణం

న కర్తవ్యమ్. తదాహ— 'జీవమానః పితా యస్య మాతా యది విపద్యతే మాతుశ్శ్రాద్ధం సుతః కుర్యాన్న కుర్యాత్తిలతర్పణ'మితి, విశేష నిషిద్ధత్వాత్. తథాపి నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాహేతునాఽనుష్ఠేయమ్. స్మృత్యన్తరే విశేషమాహ— 'నజీవత్పితృకః కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధాఙ్గతిలతర్పణమ్ శ్రాద్ధమాత్రం ప్రకుర్వీత తర్పణం తు పితాచరే' దితి. అథ శ్రాద్ధద్వయ సంసర్గవిషయ మాహ— మన్వాదిశ్రాద్ధేన ప్రసఙ్గా ద్దార్శిక శ్రాద్ధసిద్ధివత్, శ్రాద్ధాఙ్గతర్పణేన ప్రసంగా న్నిత్యతర్పణ సిద్ధిర్భవే దితిచేన్న వైషమ్యాద్దార్శిక మన్వాద్యో స్సంపాతే దేవతానా మభేదా దేకానుష్ఠానే ఇతరస్యాపి సిద్ధి ర్భవిష్యతి. ప్రకృతే తు దేవతాభేదసత్త్వాత్, నైవంసిధ్యతి. తథాహ—

ప్రత్యాబ్దికే తావత్పితృపితామహ ప్రపితామహా
నాం త్రయాణామేవ దేవతాత్వ మితి చేత్తదఙ్గతి
లతర్పణేఽపి తేషామేవ దేవతాత్వం, నేతరేషామ్
‘ప్రత్యబ్దాఙ్గతిలాంమ్బు స్యానిషిద్ధేఽపి పర్వణి
శ్రాద్ధేయావన్త ఉద్దిష్టాః ప్రాతస్తానేవ తర్పయే’
దితి స్మరణాత్. తథాచ ప్రత్యాబ్దికే నిత్యశ్రాద్ధ
వన్నిత్య తర్పణమపి కర్తవ్యమ్; దేవతాభేదాత్
తథాచ దర్శాదావపి—‘పితరో యత్రపూజ్యన్తే
తత్రమాతామహా అపి, అవిశేషేణ కర్తవ్యం వి
శేషాన్నరకం వ్రజే’ దితి స్మరణాత్. వర్గద్వయ
స్యైవ దేవతాత్వ మితితదఙ్గతిలతర్పణేపి తస్యైవ
దేవతాత్వం నాన్యేషామితి దేవతాభేదోఽస్తి.
అతో దర్శాదావపి దర్శశ్రాద్ధాసన్నం తర్ప
ణం కుర్యాత్. తథామహాలయేఽపి వర్గద్వయం

సముద్దిశ్య శ్రాద్ధం చాపరపక్షక ఇతి వచనేన వర్గద్వయమాత్రోద్దేశేనైవ అపరపక్షశ్రాద్ధస్య విహితత్వాత్. తదఙ్గతిలతర్పణేఽపి వర్గద్వయ మాత్రస్యైవ దేవతాత్వ మితి దేవతాభేదోఽస్తి తస్మాచ్ఛ్రాద్ధే షాడ్వర్గ్యేషూభయవిధతర్పణ మప్య నుష్ఠేయ మే వేతి యుక్తమ్. నను పితృతర్పణస్య ద్వైవిధ్యమే వేతి న యుక్తమ్. బ్రహ్మయజ్ఞాఙ్గదేవ ర్షిపితృతర్పణ స్యాతిరిక్తనిత్యపితృతర్పణస్యాపి ని త్యశ్రాద్ధాఙ్గత్వాత్ తథా చ ప్రత్యహం క్రియ మాణనిత్య పితృతర్పణస్యాప్యఙ్గపితృతర్పణత్వమే వేతిచే న్నైవం నిత్యపితృతర్పణస్య నిత్యశ్రాద్ధా ఙ్గత్వానుపపత్తేః రూపరహితత్వాద్భిన్న దేవతా కత్వాచ్చ. 'యన్నిత్యతర్పణంకుర్యాద్రూపహీనం దినేదినే, శ్రాద్ధాఙ్గతర్పణం కుర్యాదూ)యుక్తం

తిలామ్బుభిః రితివచనా న్నిత్యతర్పణం వసురుద్రా
దిత్య రూపరహితమ్, నిత్యశ్రాద్ధంచ రూపయుక్త
మితి తయో ర్నాఙ్గాఙ్గీ భావః. నిత్యశ్రాద్ధంచష
డ్దైవత్యమ్ నిత్యతర్పణంచపితృకారుణ్యాది దైవ
త్యమితి తయోర్భిన్న దేవతాత్వం కిం చ,తుర్థ్యాద
హరహ శ్శ్రాద్ధ మన్నా ద్యే నోదకేన వే' తి నిత్య
శ్రాద్ధప్రతినిధిత్వేన స్మరణాదపి నిత్యపితృతర్పణ
స్య న తదఙ్గత్వం. తథాచ మనుః-'అధ్యాపనం
బ్రహ్మయజ్ఞః పితృయజ్ఞస్తు తర్పణం, హోమో దై
వో బలిర్భౌతో నృయజ్ఞో ఽతిథిపూజన' మితి "య
త్పితృభ్యస్స్వధాకరోత్యప్యప స్తత్పితృయజ్ఞస్సం
తిష్ఠతే ఇతి శ్రుతేశ్చ, తస్మా న్నిత్యతర్పణం స్వత
న్త్రం, నాఙ్గమితి. ప్రత్యబ్దికాదా వుభయో స్సం
పాతే దేవతాభేదా చ్ఛ్రాద్ధద్వయ వదుభయవిధ

తర్పణవచనమప్యనుష్ఠేయమేవేత్యలంప్రప్రాపఞ్చేన. ఉభయమప్యత్ర తర్పణానుష్ఠానోత్కర్షః. పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే పితృతర్పణం శ్రాద్ధానన్తరమేవ కర్తవ్యం. అఞ్జలితర్పణం పరేద్యుః ప్రాతస్తరాం త్రీనుద్దిశ్య కర్తవ్యం. జీవత్పితృకేన మాతుః ప్రత్యాబ్దికే తదనన్తరం వా పరేద్యుర్వా నాఞ్జలితర్పణం, నవా నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యమ్. జ్యేష్ఠభ్రాతృ పితృవ్యాదికారుణ్యశ్రాద్ధేప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధేతు నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం అఞ్జలితర్పణంశ్రాద్ధానన్తరమేవ కర్తవ్యమ్. నపరేద్యుః. దర్శే పాతేచ సంక్రాన్తౌ యుగమన్వన్తరాదిషు అఞ్జలితర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం, నిత్యతర్పణం తచ్ఛ్రాద్ధానన్తరమేవ పక్షశ్రాద్ధ కారుణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధాను మా

సిత శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానన్తరమేవాజ్యతిలతర్పణం కర్తవ్యమ్, నపరేద్యుః. సకృన్మహాలయే తు పరేద్యుః రే వాజ్య.తిలతర్పణమ్ నిత్యతర్పణం తు శ్రాద్ధానన్తరమేవేతి. మహాలయశబ్దో ద్వివిధః ముఖ్యో గౌణశ్చేతి. తత్ర పక్షశ్రాద్ధం ముఖ్యం. సకృన్మహాలయో గౌణః. తత్ర ముఖ్యపక్షమహాలయ శ్రాద్ధాజ్యతిలతర్పణం తదనన్తరమేవ కార్యమ్ గౌణసకృన్మహాలయాఖ్యశ్రాద్ధే త్వాజ్యతిల తర్పణం పరేద్యుః ప్రాతరేవేతి స్థితిః. అతఏవ పక్షశ్రాద్ధ దర్శాదిశ్రాద్ధాహేషు శ్రాద్ధానన్తరమేవకర్తవ్యమ్. కరుస్త్రామ్బ్యాలచర్యణేఽపి నాను పపత్తిః. సాజ్యపితృకర్మణోఽనివృత్తత్వాత్. తథా చ ప్రయోగపారిజాతే— "పక్షశ్రాద్ధే తథా దర్శే యుగమన్వన్తరాదిషు, శ్రాద్ధం నిర్వర్త్య భు

క్త్వాతు తామ్బూలం ఖాదయేద్ద్విజః. మోహా
దకృత్వా యశ్శ్రాద్ధం తామ్బూలం యది ఖా
దయేత్, శ్రాద్ధహన్తా భవేత్కర్తా రౌరవం నర
కంవ్రజే దితి. పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికేశ్రాద్ధే దివా
రాత్రౌ తామ్బూలచర్వణం నిషిద్ధమ్; అఙ్గతిలత
ర్పణస్య పరేద్యుః ప్రాతర్విహితత్వేన సాఙ్గపితృ
కర్మానివృత్తేః తథాచ తత్రైవ—'మృతాశౌ
చే తథా శ్రాద్ధే మాతాపిత్రోర్మృతేఽహని,
ఉపవాసే చ తామ్బూలం దివారాత్రౌ విసర్జయే
దితి. సర్వం సున్దరమ్.

ఇతి తర్పణదర్పణః

పర్వదిన మహాత్వము.

ఇందు ముఖ్యమగు హిందూపండుగలను

గురించి అపూర్వగ్రంథములనుండి వాంశములను

సేకరించి విపులముగ వ్రాయబడినది.

వెల 0-4-0

వలయువారు:—రామా అండ్ కో.

ఏలూరు.

బాబు పియస్ సాంభరవాంజీగారి.

కబీరుదాసు చరిత్రము.

హరికథ 9 వక్కూర్పు. వెల రు. 1-0-0.

వైజయంతీ విలాసము.

హరికథ. వెల 1-0-0.

వలయువారు:—రామా అండ్ కో.
ఏలూరు.

రామాయణసారము.

వ చ న ము..

శ్రీమద్రామాయణ కథయంతయును వచనమున చక్కని పదములతో వ్రాసితిమి బాలురు సులభముగ చదువునట్లు వ్రాయబడిన 40 పేజీల గ్రంథము, చక్కని బైండు.

వెల రు. 0 ౮-౦.

దొరుకువారు:—

రామా అండ్ కో,

హెడ్డాఫీసు:-ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బాబు పియస్. సావరనాంజీగారి,

కబీరుద్దాసు చరిత్రము.

హరికథ. 9 వ కూర్పు. వెల రు. 1-0-0.

వైజయంతీవిలాసము.

హరికథ. వెల 1-0-0.

వెలయువారు:—

రామా అండ్ కో,
హెడ్డాఫీసు:-ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

10702